॥ उदकशान्ति मन्त्राः ॥

ॐ

ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्तात् विसीमतस्सुरुचो वेन आवः ।
सबुध्निया उपमास्यविष्ठः सतश्च योनिमसतश्चविवः ॥
आपो वा इदꣳ सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा आपः
पशव आपोऽन्नमापोऽमृतमापः सम्राडापो विराडापः
स्वराडापश्छन्दाꣳस्यापो ज्योतीꣳष्यापो
यजूꣳष्यापस्सत्यमापस्सर्वा देवता आपो
भूर्भुवस्सुवराप ओं ॥
अपः प्रणयति । श्रद्धावा आपः ।
श्रद्धां एवारभ्य प्रणीय प्रचरति
अपः प्रणयति । यज्ञो वै आपः ।
यज्ञं एवारभ्य प्रणीय प्रचरति
अपः प्रणयति । वज्रो वै आपः ।

वज्रमेव भ्रातृव्येभ्यः प्रहृत्य प्रणीय प्रचरति ।

अपः प्रणयति । आपो वै रक्षोघ्नीः ।

रक्षसां अपहत्यै ।

अपः प्रणयति । आपो वै देवानां प्रियंधाम ।

देवानामेव प्रियंधाम प्रणीय प्रचरति ।

अपः प्रणयति । आपो वै सर्वा देवताः ।

देवता एवारभ्य प्रणीय प्रचरति ।

आपोवैशान्ताः । शान्ताभिरेवास्य शुचꣳशमयति ॥

देवो वस्सविता उत्पुनातु । अच्छिद्रेण पवित्रेण । वसोः सूर्यस्य रश्मिभिः ।

स हि रत्नानि दाशुषे सुवाति सविता भगः । तं भागं चित्रमीमहे ॥

ॐ

अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् । होतारं रत्नधातमम् ॥

इषेत्वोर्जे त्वा वायवस्थोपायवस्थ देवो वः सविता प्रार्पयतु श्रेष्ठतमाय कर्मणे ॥

अग्न आयाहि वीतये गृणानो हव्यदातये । निहोता सत्सि बर्हिषि ॥

शन्नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये । शंयोरभिस्रवन्तु नः ॥

कृणुष्व पाजः प्रसितिन्न पृथ्वी याहि राजेवामवाꣳ इभेन ।

तृष्वीमनु प्रसितिं द्रूणानोऽस्ताऽसि विध्य रक्षसस्तपिष्ठैः ॥

तव भ्रमास आशुया पतन्त्यनु स्पृश धृषता शोशुचानः ।

तपूꣳष्यग्ने जुह्वा पतङ्गानसन्दितो वि सृज विष्वगुल्काः ॥

प्रति स्पशो वि सृज तूर्णितमो भवा पायुर्विशो अस्या अदब्धः ।

यो नो दूरे अघशꣳसो यो अन्त्यग्ने माकिष्टे व्यथिरादधर्षीत् ॥

उदग्ने तिष्ठ प्रत्याऽऽतनुष्व न्यमित्राꣳ ओषतात् तिग्महेते ।

यो नो अरातिꣳ समिधान चक्रे नीचा तं धक्ष्यतसं न शुष्कम् ॥

ऊर्ध्वो भव प्रति विध्याध्यस्मदाविष्कृणुष्व दैव्यान्यग्ने ।

अव स्थिरा तनुहि यातुजूनां जामिमजामिं प्र मृणीहि शत्रून् ॥

स ते जानाति सुमतिं यविष्ठ य ईवते ब्रह्मणे गातुमैरत् ।

विश्वान्यस्मै सुदिनानि रायो द्युम्नान्यर्यो वि दुरो अभि द्यौत् ॥

सेदग्ने अस्तु सुभगस्सुदानुर्यस्त्वा नित्येन हविषा य उक्थैः ।

पिप्रीषति स्व आयुषि दुरोणे विश्वेदस्मै सुदिना सासदिष्टिः ॥

अर्चामि ते सुमतिं घोष्यर्वाक् सन्ते वावाता जरतामियं गीः ।

स्वश्वास्त्वा सुरथा मर्जयेमास्मे क्षत्राणि धारयेरनु द्यून् ॥

इह त्वा भूर्या चरे दुपत्मन्दोषावस्तर्दीदिवाꣳसमनु द्यून् ।

क्रीडन्तस्त्वा सुमनसस्सपेमाभि द्युम्ना तस्थिवाꣳसो जनानाम् ॥

यस्त्वा स्वश्वस्सु हिरण्यो अग्न उपयाति वसुमता रथेन ।

तस्य त्राता भवसि तस्य सखा यस्त आतिथ्यमानुषग् जुजोषत् ॥

महो रुजामि बन्धुता वचोभिस्तन्मा पितुर्गोतमादन्वियाय ।

त्वन्नो अस्य वचसश्चिकिद्धि होतर्यविष्ठ सुक्रतो दमूनाः ॥

अस्वप्नजस्तरणयस्सुशेवा अतन्द्रासोऽवृका अश्रमिष्ठाः ।

ते पायवस्सध्रियञ्चो निषद्याऽग्ने तव नः पान्त्वमूर ॥

ये पायवो मामतेयन्ते अग्ने पश्यन्तो अन्धन्दुरितादरक्षन् ।

ररक्ष तान्त्सुकृतो विश्ववेदा दिप्सन्त इद्रिपवो नाह देभुः ॥

त्वया वयꣳ सधन्यस्त्वोतास्तव प्रणीत्याश्याम वाजान् ।

उभा शꣳसा सूदय सत्यतातेऽनुष्ठुया कृणुह्यह्रयाण ॥

अया ते अग्ने समिधा विधेम प्रति स्तोमꣳ शस्यमानं गृभाय ।

दहाशसो रक्षसः पाह्यस्मान्द्रुहो निदो मित्रमहो अवद्यात् ॥

रक्षोहणं वाजिनमाऽऽजिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठमुपयामि शर्म ।

शिशानो अग्निः क्रतुभिस्समिद्धस्स नो दिवा स रिषः पातु नम् ॥

विज्योतिषा बृहता भात्यग्निराविर्विश्वानि कृणुते महित्वा ।

प्रादेवीर्मायास्सहते दुरेवाः शिशीते शृङ्गे रक्षसे विनिक्षे ॥

उत स्वानासो दिविषन्त्वग्नेस्तिग्मायुधा रक्षसे हन्त वा उ ।

[मदे चिदस्य प्ररुजन्ति भामा न वरन्ते परिबाधो अदेवीः ॥]

(The line in [ ] is usually not chanted for auspicious occasions and is included for completeness.)

इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे जनेभ्यः । अस्माकमस्तु केवलः ।

इन्द्रन्नरो नेमधिता हवन्ते यत्पार्या युनजते धियस्ताः ।

शूरो नृषाता शवसश्चकान आ गोमति व्रजे भजा त्वन्नः ।

इन्द्रियाणि शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु । इन्द्र तानि त आ वृणे ।

अनु ते दायि मह इन्द्रियाय सत्रा ते विश्वमनु वृत्रहत्ये ।

अनु क्षत्रमनु सहो यजत्रेन्द्र देवेभिरनु ते नृषह्ये ।

आ यस्मिन्त्सप्त वासवास्तिष्ठन्ति स्वारुहो यथा ।

ऋषिर्ह दीर्घश्रुत्तम इन्द्रस्य घर्मो अतिथिः ।

आमासु पक्वमैरय आसूर्यꣳ रोहयो दिवि ।

घर्मन्न सामन्तपता सुवृक्तिभिर्जुष्टं गिर्वणसे गिरः ।

इन्द्रमिद्गाथिनो बृहदिन्द्रमर्केभिरर्किणः । इन्द्रं वाणीरनूषत ।

गायन्ति त्वा गायत्रिणोऽर्चन्त्यर्कमर्किणः ।

ब्रह्माणस्त्वा शतक्रतवुद्वꣳ शमिव येमिरे ।

अꣳहोमुचे प्र भरेमा मनीषा मोषिष्ठदाव्ने सुमतिं गृणानाः ।

इदमिन्द्र प्रति हव्यं गृभाय सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ।

विवेष यन्मा धिषणा जजान स्तवै पुरा पार्यादिन्द्रमह्नः ।

अꣳहसो यत्र पीपरद्यथा नो नावेव यान्तमुभये हवन्ते ।

प्र सम्राजं प्रथममध्वरणामꣳ हो मुचं वृषभं यज्ञियानाम् ।

अपान्नपातमश्विना हयन्तमस्मिन्नर इन्द्रियं धत्तमोजः ।

वि न इन्द्र मृधो जहि नीचा यच्छ पृतन्यतः ।

अधस्पदन्तमीं कृधि यो अस्माꣳ अभिदासति ।

इन्द्र क्षत्रमभि वाममोजोऽजायथा वृषाभ चर्षणीनाम् ।

अपानुदो जनममित्र यन्तमुरुं देवेभ्यो अकृणोरु लोकम् ।

मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः परावतः आ जगामा परस्याः ।

सृकꣳ सꣳशाय पविमिन्द्र तिग्मं विशत्रून् ताढि विमधो नुदस्व ।

वि शत्रून् वि मृधो नुद वि वृत्रस्य हनू रुज ।

विमन्युमिन्द्र भामितोऽमित्रस्याभिदासतः ।

त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रꣳ हवे हवे सुहवꣳ शूरमिन्द्रम् ।

हुवे नु शक्रं पुरुहूतमिन्द्रꣳ स्वस्ति नो मघवा धात्विन्द्रः ।

मा ते अस्याꣳ सहसावन् परिष्टावघाय भूम हरिवः परादै ।

त्रायस्व नोऽवृकेभिर्वरूथैस्तव प्रियासस्सूरिषु स्याम ।

अनवस्ते रथमश्वाय तक्षन् त्वष्टा वज्रं पुरुहूत द्युमन्तम् ।

ब्रह्माण इन्द्रं महयन्तो अर्कैरवर्धयन्नहये हन्त वा उ ।

वृष्णे यत् ते वृषणो अर्कमर्चानिन्द्र ग्रावाणो अदितिस्सजोषाः ।

अनश्वासो ये पवयोऽरथा इन्द्रेषिता अभ्यवर्तन्त दस्यून् ।

यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि ।

मघवन्छग्धि तव तन्न ऊतये विद्विषो विमृधो जहि ।

स्वस्तिदा विशस्पतिर्वृत्रहा विमृधो वशी ।

वृषेन्द्रः पुर एतु नः स्वस्तिदा अभयंकरः ।

महाꣳ इन्द्रो वज्रबाहुः षोडशी शर्म यच्छतु ।

स्वस्ति नो मघवा करोतु हन्तु पाप्मानं योऽस्मान् द्वेष्टि ।

सजोषा इन्द्र सगणो मरुद्भिस्सोमं पिब वृत्रहञ्छूर विद्वान् ।

जहि शत्रूꣳरपमृधोनुदस्वाथाभयं कृणु हि विश्वतो नः ।

ये देवाः पुरस्सदोऽग्नि नेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु

ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहा

ये देवा दक्षिणसदो यमनेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु

ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहा

ये देवा पश्चात् सदसवितृ नेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु

ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहा

ये देवा उत्तरसदो वरुणनेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु

ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहा

ये देवा उपरिषदो बृहस्पतिनेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु

ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहाऽग्नये रक्षोघ्ने स्वाहा यमाय रक्षोघ्ने स्वाहा

सवित्रे रक्षोघ्ने स्वाहा वरुणाय रक्षोघ्ने स्वाहा बृहस्पतये दुवस्पते रक्षोघ्ने स्वाहा ।

अग्निरायुष्मान्त्स वनस्पतिभिरायुष्मान्तेन त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

सोम आयुष्मान्त्स ओषधीभिरायुष्मान्तेन त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

यज्ञ आयुष्मान्त्स दक्षिणाभिरायुष्मान्तेन त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

ब्रह्मायुष्मत्तद् ब्राह्मणैरायुष्मत्तेन त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

देवा आयुष्मंतस्तेऽमृतेनायुष्मंतस्तेन त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

या वामिन्द्रा वरुणा यतव्या तनूस्तयेममꣳ हसो मुंचतं ।

या वामिन्द्रा वरुणा सहस्या तनूस्तयेममꣳ हसो मुंचतं ।

या वामिन्द्रा वरुणा रक्षस्या तनूस्तयेममꣳ हसो मुंचतं ।

या वामिन्द्रा वरुणा तेजस्या तनूस्तयेममꣳ हसो मुंचतं ।

यो वामिन्द्रा वरुणावग्नौ स्रामस्तं वामेतेनाव यजे

यो वामिन्द्रा वरुणा द्विपात्सु पशुषु स्रामस्तं वामेतेनाव यजे

यो वामिन्द्रा वरुणा चतुष्पत्सु पशुषु स्रामस्तं वामेतेनाव यजे

यो वामिन्द्रा वरुणा गोष्ठे स्रामस्तं वामेतेनाव यजे

यो वामिन्द्रा वरुणा गृहेषु स्रामस्तं वामेतेनाव यजे

यो वामिन्द्रा वरुणाप्सु स्रामस्तं वामेतेनाव यजे

यो वामिन्द्रा वरुणौषधीषु स्रामस्तं वामेतेनाव यजे

यो वामिन्द्रा वरुणा वनस्पतिषु स्रामस्तं वामेतेनाव यजे ॥

अग्नेयशस्विन्यशसे ममर्पयेन्द्रावतीमपचितीमिहावह ।

अयं मूर्धा परमेष्ठी सुवर्चास्समानानामुत्तमश्लोको अस्तु ॥

भद्रं पश्यन्त उपसेदुरग्रे तपो दीक्षामृषयः सुवर्विदः ।

ततः क्षत्रं बलमोजश्च जातं तदस्मै देवा अभि सन्नमन्तु ॥

धाता विधात परमोतसंधृक् प्रजापतिः परमेष्ठी विराजा।

स्तोमाश्छंदाꣳसि निविदोम आहुरेतस्मै राष्ट्रमभिसन्नमाम ॥

अभ्यावर्तध्वमुपमेतसाक मयꣳ शास्ताऽधिपतिर्वो अस्तु।

अस्य विज्ञानमनुसꣳरभध्वमिमं पश्चादनु जीवाथ सर्वे ॥

॥ राष्ट्रभृतं ॥

ऋताषाडृतधामाग्निर्गन्धर्वस्स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा।

तस्यौषधयोऽप्सरस ऊर्जो नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा।

सꣳहितो विश्वसामा सूर्यो गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा।

तस्य मरीचयोऽप्सरस आयुवो नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा।

सुषुम्नः सूर्यरश्मिश्चन्द्रमा गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा।

तस्य नक्षत्राण्यऽप्सरसो बेकुरयो नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा।

भुज्युस्सुपर्णो यज्ञो गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा।

तस्य दक्षिणा अप्सरसस्तवा नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा।

प्रजापतिर्विश्वकर्मा मनो गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा।

तस्यक्सामान्यप्सरसो वह्नयो नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा।

इषिरो विश्वव्यचा वातो गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा।

तस्यापोऽप्सरसो मुदा नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा ।

भुवनस्य पते यस्य त उपरि गृहा इह च ।

सनोरास्वाज्यानिꣳ रायस्पोषाꣳ सुवीर्यꣳ संवत्सरीणाꣳ स्वस्तिꣳ स्वाहा ।

परमेष्ठ्यधिपतिर्मृत्युर्गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा ।

तस्य विश्वमप्सरसो भुवो नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा ।

सुक्षितिस्सुभूतिर्भद्रकृत्सुवर्वान्पर्जन्यो गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा ।

तस्य विद्युतोऽप्सरसो रुचो नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा ।

दूरे हेतिरमृडयो मृत्युर्गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा ।

तस्य प्रजा अप्सरसो भीरुवो नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा ।

चारुः कृपणकाशी कामो गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा ।

तस्याधयोऽप्सरसश्शोचयतीर्नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पान्तु ताभ्यः स्वाहा ।

सनो भुवनस्य पते यस्य त उपरि गृहा इह च ।

उरुब्रह्मणेस्मै क्षत्राय महि शर्म यच्छ स्वाहा ॥

नमो अस्तु सर्पेभ्यो ये के च पृथिवीमनु ।

ये अन्तरिक्षे ये दिवि तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः ॥

येऽदो रोचने दिवो ये वा सूर्यस्य रश्मिषु ।

येषामप्सु सदः कृमं तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः ॥

या इषवो यातुधानानां ये वा वनस्पतीँरनु ।

ये वाऽवटेषु शेरते तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः ॥

॥ पंचचोडाः ॥

अयंपुरो हरिकेशः सूर्यरश्मिस्तस्य रथगृत्सश्च रथौजाश्च सेनानिग्रामण्यौ

पुञ्जिकस्थला च कृतस्थला चाप्सरसरसौ यातुधाना हेति रक्षँसि प्रहेतिस्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि ।

अयं दक्षिणा विश्वकर्मा तस्य रथस्वनश्च रथे चित्रश्च सेनानिग्रामण्यौ

मेनका च सहजन्या चाप्सरसरसौ

दङ्क्ष्णवः पशवो हेति पौरुषेयोवधः प्रहेतिस्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि ।

अयं पश्चाद्विश्वव्यचास्तस्य रथप्रोतश्चासमरथश्च सेनानिग्रामण्यौ

प्रम्लोचन्ती चानुम्लोचन्ती चाप्सरसरसौ सर्पा हेतिर्व्याघ्राः प्रहेतिस्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि ।

अयमुत्तरात्संयद्वसुस्तस्य सेनजिच्च सुषेणश्च सेनानिग्रामण्यौ

विश्वाची च घृताची चाप्सरसावापो हेतिर्वातः प्रहेतिस्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि ।

अयमुपर्यर्वाग्वसुस्तस्य ताक्ष्यर्श्चारिष्टनेमिश्च सेनानिग्रामण्यावुर्वशी

पूर्वचित्तिश्चाप्सरसरसौ विद्युद्धेतिरवस्फूर्जन्प्रहेतिस्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो रश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि ।

॥ अप्रतिरथं ॥

आशुः शिशानो वृषभो न युध्मो घनाघनः क्षोभणश्चर्षणीनाम् ।

संक्रन्दनोऽनिमिष एकवीरः शतꣳ सेना अजयत्साकामिन्द्रः ॥

संक्रन्दनेनानिमिषेण जिष्णुना युत्कारेण दुश्च्यवनेन धृष्णुना ।

तदिन्द्रेण जयत तत् सहध्वं युधो नर इषुहस्तेन वृष्णा ॥

स इषुहस्तैः स निषङ्गिभिर्वशी सꣳस्रष्टा स युध इन्द्रो गणेन ।

सꣳसृष्टजित् सोमपा बाहुशर्ध्यूर्ध्वधन्वा प्रतिहिताभिरस्ता ॥

बृहस्पते परि दीयारथेन रक्षोहाऽमित्राꣳ अपबाधमानः ।

प्रभञ्जन्त्सेनाः प्रमृणो युधा जयन्नस्माकमेध्यविता रथानाम् ॥

गोत्रभिदं गोविदं वज्रबाहुं जयन्तमज्म प्रमृणन्तमोजसा ।

इमꣳ सजाता अनु वीरयध्वमिन्द्रꣳ सखायोऽनु सꣳ रभध्वम् ॥

बलविज्ञायः स्थविरः प्रवीरः सहस्वान् वाजी सहमान उग्रः ।

अभिवीरो अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमा तिष्ठ गोवित् ॥

अभिगोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो वीरश्शतमन्युरिन्द्रः ।

दुश्च्यवनः पृतनाषाडयुद्ध्योऽस्माकꣳ सेना अवतु प्र युत्सु ॥

इन्द्र आसां नेता बृहस्पतिर्दक्षिनृणा यज्ञः पुर एतु सोमः ।

देवसेनानामभिभञ्जतीनां जयन्तीनां मरुतो यन्त्वग्रे ॥

इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य राज्ञ आदित्यानां मरुताꣳ शर्ध उग्रम् ।

महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवानां जयतामुदस्थात् ॥

अस्काकमिन्द्रः समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु ।

अस्माकं वीरा उत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु ॥

उद्धर्षय मघवन्नायुधान्युत् सत्वनां मामकानां महाꣳसि ।

उद् वृत्रहन् वाजिनां वाजिनान्युद्रथानां जयतामेतु घोषः ॥

उप प्रेत जयता नरः स्थिरा वस्सन्तु बाहवः ।

इन्द्रो वश्शर्म यच्छत्वनाधृष्या यथाऽसथ ॥

अवसृष्टा परा पत शरव्ये ब्रह्मसꣳशिता ।

गच्छामित्रान् प्रविश मैषां कं चनोच्छिषः ॥

मर्माणि ते वर्मभिश्छादयामि सोमस्त्वा राजाऽमृतेनाभिऽवस्ताम् ।

उरोर्वरीयो वरिवस्ते अस्तु जयन्तं त्वामनु मदन्तु देवाः ॥

यत्र बाणाः सम्पतन्ति कुमारा विशिखा इव ।

इन्द्रो नस्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु ॥

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे

कामश्च मे सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे

वस्यश्च मे यशश्च मे भगश्च मे द्रविणं च मे

यन्ता च मे धर्ता च मे क्षेमश्च मे धृतिश्च मे

विश्वं च मे महश्च मे संविच्च मे ज्ञात्रं च मे

सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च

म ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च मेऽनामयच्च मे

जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे

सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे सुदिनं च मे ॥

॥ विहव्यं ॥

ममाग्ने वर्चो विहवेष्वस्तु वयं त्वेन्धानास्तनुवं पुषेम ।

मह्यं नमन्तां प्रदिशश्चतस्रस्त्वयाऽध्यक्षेण पृतना जयेम ॥

मम देवा विहवे सन्तु सर्व इन्द्रावन्तो मरुतो विष्णुरग्निः ।

ममान्तरिक्षमुरु गोपमस्तु मह्यं वातः पवतां कामे अस्मिन् ॥

मयि देवा द्रविणमा यजन्तां मय्याशीरस्तु मयि देवहूतिः ।

दैव्या होतारा वनिषन्त पूर्वेऽरिष्टास्स्याम तनुवा सुवीराः ॥

मह्यं यजन्तु मम यानि हव्याऽऽकूतिः सत्या मनसो मे अस्तु ।

एनो मा नि गां कतमच्चनाहं विश्वे देवासो अधि वोचता मे ॥

देवीष्षडुर्वीरुरुणः कृणोत विश्वे देवास इह वीरयध्वम् ।

मा हास्महि प्रजया मा तनूभिर्मा रधाम द्विषते सोम रजन् ॥

अग्निर्मन्युं प्रतिनुदन् पुरस्ताददब्धो गोपाः परिपाहि नस्त्वम् ।

प्रत्यञ्चो यन्तु निगुतः पुनस्तेऽमैषां चित्तं प्रबुधा विनेशत् ॥

धाता धातॄणां भुवनस्य यस्पतिर्देवꣳ सवितारमभिमातिषाहम् ।

इमं यज्नमश्विनोभा बृहस्पतिर्देवाः पान्तु यजमानन्नयर्थात् ॥

उरुव्यचा नो महिषश्शर्म यꣳसदस्मिन् हवे पुरुहूतः पुरुक्षु ।

स नः प्रजायै हर्यश्व मृडयेन्द्र मा नो रीरिषो मा परा दाः ॥

येनस्सपत्ना अप ते भवन्त्विन्द्राग्निभ्यामव बाधामहे तान् ।

वसवो रुद्रा आदित्या उपरिस्पृशं मोग्रं चेत्तारमधिराजमक्रन् ॥

अर्वाञ्चमिन्द्रममुतो हवामहे यो गोजिद्धनजिदश्वजिद्यः ।

इमं नो यज्ञं विहवे जुषस्वास्य कुर्मो हरिवो मेदिनं त्वा ॥

॥ मृगारं ॥

अग्नेर्मन्वे प्रथमस्य प्रचेतसो यं पाञ्चजन्यं बहवस्समिन्धते ।

विश्वस्यां विशि प्रविविशिवाꣳ समीमहे स नो मुञ्चत्वꣳ हसः ॥

यस्येदं प्राणन्निमिषद्यदेजति यस्य जातं जनमानं च केवलम् ।

स्तौम्यग्निं नाथितो जोहवीमि सनो मुञ्चत्वꣳ हसः ॥

इन्द्रस्य मन्ये प्रथमस्य प्रचेतसो वृत्रघ्नः स्तोमा उप मामुपागुः ।

यो दाशुषः सुकृतो हवमुप गन्ता स नो मुञ्चत्वꣳ हसः ॥

यः संग्रामं नयति संवशी युधे यः पुष्टानि सꣳसृजति त्रयाणि ।

स्तौमीन्द्रं नाथितो जोहवीमि स नो मुञ्चत्वꣳ हसः ॥

मन्वे वां मित्रावरुणा तस्य वित्तꣳ सत्यौजसा दृꣳहणा यन्नुदेथे ।

या राजानꣳ सरथं याथ उग्रा ता नो मुञ्चतमागसः ॥

यो वाꣳ रथ ऋजुरश्मिः सत्यधर्मा मिथुश्चरन्तमुपयाति दूष्यन् ।

स्तौमि मित्रावरुणा नाथितो जोहवीमि तौ नो मुंचतमागसः ।

वायोस्सवितुर्विदथानि मन्महे यावात्मन्वद्बिभृतो यौ च रक्षतः ।

यौ विश्वस्य परिभू बभूवतुस्तौ नो मुञ्चतमागसः ॥

उपश्रेष्टा न आशिषो देवयोर्धर्मे अस्थिरन् ।

स्तौमि वायुँ सवितारं नाथितो जोहवीमि तौ नो मुंचतमागसः ॥

रथीतमौ रथीनामह्व ऊतये शुभं गमिष्ठौ सुयमेभिरश्वैः ।

ययोर्वां देवौ देवेष्वनिशितमोजस्तौ नो मुञ्चतमागसः ॥

यदयातं वहतुँ सूर्यायास्त्रिचक्रेण सँ सदमिच्छमानौ ।

स्तौमि देवावश्विनौ नाथितो जोहवीमि तौ नो मुञ्चतमागसः ॥

मरुतां मन्वे अधि नो ब्रुवन्तु प्रेमां वाचं विश्वामवन्तु विश्वे ।

आशून्हुवे सुयमानूतये ते नो मुञ्चत्वेनसः ॥

तिग्ममायुधं वीडितँ सहस्वद्दिव्यँ शर्दः पृतनासु जिष्णु ।

स्तौमि देवान्मरुतो नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चत्वेनसः ॥

देवानां मन्वे अधि नो ब्रुवन्तु प्रेमां वाचं विश्वामवन्तु विश्वे ।

आशून् हुवे सुयमानूतये ते नो मुञ्चत्वेनसः ॥

यदिदं माऽभिशोचति पौरुषेयेण दैव्येन ।

स्तौमि विश्वान्देवान्नथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चत्वेनसः ॥

अनुनोऽद्यानुमतिर्यज्ञं देवेषु म् अन्यताम् ।

अग्निश्च हव्यवाहनो भवतांदाशुषे मयः ॥

अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शं च नः कृधि ।

क्रत्वे दक्षाय नो हि नु प्रण आयूꣳषि तारिषः ॥

वैश्वानरो न ऊत्याऽऽप्र यातु परावतः । अग्निरुक्थेन वाहसा ॥

पृष्टो दिवि पृष्टो अग्निः पृथिव्यां पृष्टो विश्वा ओषदीराविवेश ।

वैश्वानरसहसा पृष्टो अग्निस्सनो दिवा सारिषः पातु नम् ॥

ये अप्रथेताममितेभिरोजोभिर्ये प्रतिष्ठे अभवतां वसूनाम् ।

स्तौमि द्यावापृथिवी नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चतमꣳहसः ॥

उर्वी रोदसी वरिवः कृणोतं क्षेत्रस्य पत्नी अधि नो ब्रूयतम् ।

स्तौमि द्यावापृथिवी नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चतमꣳहसः ॥

यत् ते वयं पुरुषत्रा यविष्ठायविष्ठा विद्वाꣳसश्चकृमा कच्चनाऽऽगः ।

कृधी स्वस्माꣳ अदितेरनागा व्येनाꣳसि शिश्रथो विष्वगग्ने ॥

यथाह तद्वसवो गौर्यं चित् पदिषितामगुञ्चता यजत्राः ।

एवा त्वमस्मत् प्र मुञ्चाव्यꣳहः प्रातार्यग्ने प्रतरान्न आयुः ॥

॥ सर्पाहुतीः ॥

समीची नामासि प्राचीदिस्यास्तेऽग्निरधिपतिरसितो रक्षिता

यश्चादिपतिर्यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां

ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ।

ओजस्विनी नामासि दक्षिणा दिस्यास्त इन्द्रोऽधिपतिः पृदाकू रक्षिता

यश्चादिपतिर्यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां

ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ।

प्राची नामासि प्रतीची दिस्यास्ते सोमोऽधिपतिः स्वजो रक्षिता

यश्चादिपतिर्यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां

ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ।

अवस्थावा नामास्युदीची दिस्यास्ते वरुणोऽधिपतिस्तरश्च राजी रक्षिता

यश्चादिपतिर्यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां

ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ।

अधिपत्नी नामासि बृहती दिस्यास्ते बृहस्पतिरधिपतिः श्वित्रो रक्षिता

यश्चादिपतिर्यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां

ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ।

वशिनी नामासीयं दिस्यास्ते यमोऽधिपतिः कल्माषग्रीवो रक्षिता

यश्चादिपतिर्यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां

ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ॥

॥ गन्धर्वाहुतीः ॥

हेतयो नामस्थ तेषां वः पुरो गृहा अग्निर्व इषवः सलिलो
वातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो मृडयत
ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधमि ।
निलिम्पा नामस्थ तेषां वो दक्षिणा गृहा पितरो वइषवः सगरो
वातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो मृडयत
ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधमि ।
वज्रिणो नामस्थ तेषां वः पश्चाद्गृहा स्वप्नोव इषवो गह्वरो
वातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो मृडयत
ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधमि ।
अवस्थावानो नामस्थ तेषां व उत्तरद्गृहा आपोव इषवः समुद्रो
वातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो मृडयत
ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधमि ।
अधिपतयो नामस्थ तेषां व उपरि गृहा वर्षं व इषवोऽवस्वान्
वातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो मृडयत
ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधमि ।

क्रव्या नामस्थ तेषां व इह गृहा अन्नं व इषवोऽनिमिषो

वातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो मृडयत

ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधमि ।

॥ अज्यानि ॥

शतायुधाय शतवीर्याय शतोतयेऽभिमातिषाहे ।

शतं यो नः शरदो अजीतानिन्द्रो नेषदति दुरितानि विश्वा ॥

ये चत्वारः पथयो देवयाना अंतरा द्यावापृथिवी वियन्ति ।

तेषां यो अज्यानि मजीति माहवात्तस्मै नो देवाः परिदत्तेह सर्वे ॥

ग्रीष्मो हेमन्त उतनो वसन्तः शरद्वर्षाः सुवितन्नो अस्तु ।

तेषामृतूनाꣳ शतशारदानां निवात एषामभये स्याम ॥

इदुवत्सराय परिवत्सराय संवत्सराय कृणुता बृहन्नमः ।

तेषां वयꣳ सुमतौ यज्ञियानां ज्योगजीता अहताः स्याम ॥

भद्रान्नः श्रेयः समनैष्ट देवास्त्वयाऽवसेन समशीमहि त्वा ।

स नो मयोभूः पितो आविशस्व शन्तोकाय तनुवे स्यो नः ॥

भूतं भव्यं भविष्यद्वषट्स्वाहा नम ऋक्सामयजुर्वषट्स्वाहा नमो

गायत्रीत्रिष्टुप्जगतीवषट्स्वाहा नमः पृथिव्यन्तरिक्षम् द्यौर्वषट्स्वाहा

नमोऽग्निर्वायुः सूर्यो वषट्स्वाहा नमः प्राणो व्यानोऽपानो वषट्स्वाहा

नमोऽन्नं कृषिर्वृष्टिर्वषट्स्वाहा नमः पिता पुत्रः पौत्रो वषट्स्वाहा नमो

भूर्भुवः सुवर्वषट्स्वाहा नमः ।

॥ अथर्वशिरसं ॥

इन्द्रोदधीची अस्थभि । वृत्राण्यप्रतिष्कुतः । जघान नवतीर्नव ।

इच्छन्नश्वस्य यच्छिरः । पर्वतेष्वपश्रितम् । तद्विदच्छिर्यणावति ।

अत्राह गोरमन्वत । नाम त्वष्टुरपीच्यम् । इत्थ चन्द्रमसो गृहे ।

इन्द्रमिद्गाथिनो बृहत् । इन्द्रमर्केभिरर्किणः । इन्द्रं वानीरनूषत ।

इन्द्र इद्धर्योः सचा । संमिश्ल आवचो युजा । इन्द्रो वज्रीहिरण्ययः ।

इन्द्रो दीर्घाय चक्षसे । आसूर्यꣳ रोहयद्दिवि । विगोभिरद्रिमैरयत् ।

इन्द्र वाजेषु नो अव । सहस्रप्रधनेषु च । उग्र उग्राभिरूतिभिः ।

तमिन्द्रं वाजयामसि । महे वृत्राय हन्तवे । सा वृषा वृषभोऽभुवत् ।

इन्द्रः स दामने कृतः । ओजिष्ठः सबलेहितः । द्युम्नी श्लोकी ससौम्यः ।

गिरा वज्रो न संभृतः । सबलो अनपच्युतः । ववक्षुरुग्रो अस्तृतः ।

॥ प्रत्यंगिरसं ॥

चक्षुषो हेते मनसो हेते । वाचोहेते ब्रह्मणो हेते ।

योमाऽघायुरभिदासति । तमग्ने मेन्याऽमेनिं कृणु ।

यो मा चक्षुषा यो मनस । यो वाचा ब्रह्मणाघायुरभिदासति ।

तयाऽग्ने त्वं मेन्या । अमुममेनिं कृणु ।

यत्किञ्चासौ मनसा यच्च वाचा । यज्ञैर्जुहोति यजुष हविर्भिः ।

तन्मृत्युर्निर्ऋत्या संविदानः । पुरादिष्टादाहुतीरस्य हन्तु ।

यातुधाना निर्ऋतिरादु रक्षः । ते अस्यघ्नन्त्वनृतेन सत्यम् ।

इन्द्रेषिता आज्यमस्य मथ्नन्तु । मा तत्समृद्धि यदसौ करोति ।

हन्मि तेऽहं कृतꣳहविः । यो मे घोरमचीकृतः ।

अपांचौ त उभौ बाहू । अपनह्याम्यास्यम् ।

अग्नेर्देवस्य ब्रह्मणा । सर्वं तेऽवधिषंकृतम् ।

पुराऽमुष्य वषट्कारात् । यज्ञं देवेषु नस्कृधि ।

स्विष्टमस्माकं भ्यूयात् । माऽस्मान् प्रापन्नरातयः ।

अन्तिदूरे सतो अग्ने । भ्रातृव्यस्याभिदासतः ।

वषट्कारेण वज्रेण । कृत्याꣳहन्मि कृतामहम् ।

यो मा नं दिवा सायम् । प्रातश्चाह्नो निपीयति ।

अद्यातमिन्द्र वज्रेण । भ्रातृव्यं पादयामसि ।

प्राणो रक्षति विश्वमेजत्। इर्यो भूत्वा बहुदा बहूनि।

स इत्सर्वं व्यानशे। यो देवो देवेषु विभूरन्तः।

आवृदूदात् क्षेत्रियध्वगद्वृषा। तमित्प्राणं मनसोपशिक्षत।

अग्रं देवानामिदमत्तु नो हविः। मनसश्चित्तेदम्।

भूतं भव्यं च गुप्यते। तद्धिदेवेष्वग्रियम्।

आ न एतुपुरश्चरम्। सह देवैरिम॑ हवम्।

मनः श्रेयसि श्रेयसि। कर्मन्यज्ञपतिं दधत्।

जुषतां मे वागिद॑ हविः। विराड् देवी पुरोहिता।

हव्यवाडनपायिनी। यया रूपाणि बहुदा वदन्ति।

पेशा॑सि देवाः परमे जनित्रे। सा नो विराडनपस्फुरन्ति।

वाग्देवी जुषतामिद॑ हविः। चक्षुर्देवानां ज्योतिरमृते न्यम्।

अस्य विज्ञानाय बहुधा निधीयते। तस्य सुम्नमशीमहि।

मा नो हसीद्विचक्षणम्। आयुरिन्नः प्रतीर्यताम्।

अनन्धाश्चक्षुषावयम्। जीवा ज्योतिरशीमहि।

सुवर्ज्योतिरुतामृतम्। श्रोत्रेण भद्रमुत शृण्वन्ति सत्यम्।

श्रोत्रेण वाचं बहुधोद्यमानाम्। श्रोत्रेण मोदश्च महश्च श्रूयते।

श्रोत्रेण सर्वा दिश आशृणोमि । येन प्राच्या उत दक्षिणा ।

प्रतीच्यैदिशः शृण्वन्त्युत्तरात् । तदिच्छ्रोत्रं बहुधोद्यमानम् ।

अरान्ननेमिः परिसर्वं बभूव ।

सिꣳहे व्याघ्र उत या पृदाकौ । त्विषिरग्नौ ब्राह्मणे सूर्येया ।

इन्द्रं या देवी सुभगा जजान । सा न आगन्वर्चसा संविदाना ।

या राजन्ये दुन्दुभावायतायाम् । अश्वस्य क्रन्द्येपुरुषस्य मायौ ।

इन्द्रं या देवी सुभगा जजान । सा न आगन्वर्चसा संविदाना ।

या हस्तिनि द्वीपिनि या हिरण्ये । त्विषिरश्वेषु पुरुषेषु गोषु ।

इन्द्रं या देवी सुभगा जजान । सा न आगन्वर्चसा संविदाना ।

रथेअक्षेषु वृषभस्य वजे । वते पर्जन्ये वरुणस्य शुष्मे ।

इन्द्रं या देवी सुभगा जजान । सा न आगन्वर्चसा संविदाना ।

राडसि विराडसि । सम्राडसि स्वराडसि ।

इन्द्राय त्वा तेजस्वते तेजस्वन्तꣳ श्रीणामि ।

इन्द्राय त्वौजस्वत ओजस्वन्तꣳ श्रीणामि ।

इन्द्राय त्वा पयस्वते पयस्वन्तꣳ श्रीणामि ।

इन्द्राय त्वाऽऽयुष्मत आयुष्मन्तꣳ श्रीणामि ।

तेजोऽसि । तत्ते प्रयच्छामि । तेजस्वदस्तु मे मुखम् ।

तेजस्वच्छिरो अस्तु मे । तेजस्वान् विश्वतः प्रत्यङ् ।

तेजसा संपिपृग्धि मा ।

ओजोऽसि । तत्ते प्रयच्छामि । ओजस्वदस्तु मे मुखम् ।

ओजस्वच्छिरो अस्तु मे । ओजस्वान् विश्वतः प्रत्यङ् ।

ओजसा संपिपृग्धि मा ।

पयोऽसि । तत्ते प्रयच्छामि । पयस्वदस्तु मे मुखम् ।

पयस्वच्छिरो अस्तु मे । पयस्वान् विश्वतः प्रत्यङ् ।

पयसा संपिपृग्धि मा ।

आयुरसि । तत्ते प्रयच्छामि । आयुष्मदस्तु मे मुखम् ।

आयुष्मच्छिरो अस्तु मे । आयुष्मान् विश्वतः प्रत्यङ् ।

आयुषा संपिपृग्धि मा ।

इममग्न आयुषे वर्चसे कृधि । प्रियꣳरेतो वरुण सोम राजन् ।

मातेवास्मा अदिते शर्म यच्छ । विश्वेदेवा जरदष्टिर्यथाऽसत् ।

आयुरसि विश्वायुरसि । सर्वायुरसि सर्वमायुरसि ।

यतो वातो मनोजवाः । यतः क्षरन्ति सिन्धवः ।

तासान्त्वा सर्वासाꣳ रुचा। अभिषिंचामि वर्चसा।

समुद्र इवासि गह्मना। सोम इवास्यदाभ्यः।

अग्निरिव विश्वतः प्रत्यङ्। सूर्य इव ज्योतिषा विभूः।

अपां यो द्रवणे रसः। तमहमस्मा आमुष्यायणाय।

तेजसे ब्रह्मवर्चसाय गृह्णामि।

अपां यो ऊर्मौ रसः। तमहमस्मा आमुष्यायणाय।

ओजसे वीर्याय गृह्णामि।

अपां यो मध्यतो रसः। तमहमस्मा आमुष्यायणाय।

आयुषे दीर्घायुत्वाय गृह्णामि।

अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य। पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाभिः।

यो मा ददाति स इदेव मा वाः। अहमन्नमन्नमदन्तमद्मि।

पूर्वमग्नेरपि दहत्यन्नं। यत्तो हासते अहमुत्तरेषु।

व्यात्तमस्य पशवस्सुजम्भम्। पश्यन्ति धीरा प्रचरन्ति पाकाः।

जहाम्यन्यन्नजहाम्यन्यम्। अहमन्नं वशमिच्चरामि।

समानमर्थं पर्येमि भुंजत्। को मामन्नं मनुष्यो दयेत।

पराके अन्नं निहितं लोक एतत्। विश्वैर्देवैः पितृभिर्गुप्तमन्नम्।

यदद्यते लुप्यते यत्परोप्यते। शततमी सा तनूर्मे बभूव।

महान्तौ चरू सकृद्दुग्धेन पप्रौ। दिवंच पृश्ञि पृथिवी च साकम्।

तत्संपिबन्तो न मिनन्ति वेधसः। नैतद्भूयो भवति नो कनीयः।

अन्नं प्राणमन्नमपानमाहुः। अन्नं मृत्युं तमु जीवातुमाहुः।

अन्नं ब्रह्माणो जरसं वदन्ति। अन्नमाहुः प्रजननं प्रजानाम्।

मोघमन्नं विन्दते अप्रचेताः। सत्यं ब्रवीमि वध इत्स तस्य।

नार्यमणं पुष्यति नो सखायम्। केवलाघो भवति केवलादि।

अहं मेघस्तनयन्वर्षन्नस्मि। मामदन्त्यहमद्यन्यान्।

अहꣳसदमृतो भवामि। मदादित्या अधि सर्वे तपन्ति।

देवी वाचमजनयन्त देवाः। तां विश्वरूपाः पशवो वदन्ति।

सा नो मन्द्रेषमूर्जं दुहाना। धेनुर्वागस्मानुपसुष्टुतैतु।

यद्वाग्वदन्त्यविचेतनानि। राष्ट्री देवानान्निषसादमन्द्रा।

चतस्र ऊर्जंदुदुहे पयाꣳसि।क्वस्विदस्याः परमं जगाम।

अनन्तामन्तादधि निर्मितां महीम्। यस्यां देवा अदधुर्भोजनानि।

एकाक्षरमां द्विपदाꣳषत्पदाञ्च। वाचं देवा उपजीवन्ति विश्वे।

वाचं देवा उपजीवन्ति विश्वे। वाचं गन्धर्वाः पशवो मनुष्याः।

वाचीमाविश्वा भुवनान्यर्पिता । सा नो हवं जुषतामिन्द्रपत्नी ।

वागक्षरं प्रथमजा ऋतस्य । वेदानां माताऽमृतस्य नाभिः ।

सानो जुषाणोप यज्ञमागात् । अवन्ती देवी सुहवामे अस्तु ।

यामृषयो मन्त्रकृतो मनीषिणः । अन्वैच्छन्देवास्तपसा श्रमेण ।

तां देवी वाचꣳहविषा यजामहे । सा नो दधातु सुकृतस्य लोके ।

चत्वारि वाक्परिमिता पदानि । तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनीषिणः ।

गुहा त्रीणि निहिता नेगंयन्ति । तुरीयं वाचो मनुष्या वदन्ति ।

श्रद्धयाग्निः समिध्यते । श्रद्धया विन्दते हविः ।

श्रद्धां भगस्य मूर्धनि ।वचया वेदयामसि ।

प्रियꣳश्रद्धे ददतः । प्रियꣳश्रद्धे दिदासतः ।

प्रियं भोजेषु यज्वसु । इदं म उदितं कृधि ।

यथा देवा असुरेषु । श्रद्धामुग्रेषु चक्रिरे ।

एवं भोजेषु यज्वसु । अस्माकमुदितं कृधि ।

श्रद्धं देवा यजमानाः । वायुगोपा उपासते ।

श्रद्धाꣳ हृदय्ययाऽऽकूत्या । श्रद्धया हूयते हविः ।

श्रद्धां प्रातर्हवामहे । श्रद्धां मध्यंदिनं परि ।

श्रद्धाꣳ सूर्यस्य निम्रुचि । श्रद्धे श्रद्धापयेह मा ।

श्रद्धा देवानधिवस्ते । श्रद्ध विश्वमिदं जगत् ।

श्रद्धां कामस्य मातरम् । हविष वर्धयामसि ।

ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्तात् । विसीमतस्सुरुचो वेन आवः ।

स बुध्निया उपमा अस्य विष्ठाः । सतश्च योनिमसतश्च विवः ।

पिता विराजामृषभो रयीणाम् । अन्तरिक्षं विश्वरूप आविवेश ।

तमर्कैरभ्यर्चन्ति वत्सम् । ब्रह्म सन्तं ब्रह्मणा वर्धयन्तः ।

ब्रह्म देवानजनयत् । ब्रह्म विश्वमिदं जगत् ।

ब्रह्मणः क्षत्रन्निर्मितम् । ब्रह्म ब्राह्मण आत्मना ।

अन्तरस्मिन्निमे लोकाः । अन्तर्विश्वमिदं जगत् ।

ब्रह्मैव भूतानां ज्येष्ठम् । तेन कोऽर्हति स्पर्धितुम् ।

ब्रह्मन्देवास्त्रयस्त्रिꣳशत् । ब्रह्मन्निन्द्रप्रजापती ।

ब्रह्मन् ह विश्वा भूतानि । नावीवान्तः समाहिता ।

चतस्र आशाः प्रचरन्त्वग्नयः । इमं नो यज्ञं नयतु प्रजानन् ।

घृतं पिन्वन्नजरꣳ सुवीरम् । ब्रह्मसमिद्भवत्याहुतीनाम् ।

आगावोअग्मन्नुत भद्रमक्रन् । सीदन्तु गोष्ठेरणयन्त्वस्मे ।

प्रजावतीः पुरुरूपा इह स्युः। इन्द्राय पूर्वीरुषसो दुहानाः।

इन्द्रो यज्वने पृणते चशिक्षति। उपद्ददाति न स्वं मुषायति।

भूयो भूयो रयिमिदस्य वर्धयन्। अभिन्ने खिे निदधाति देवयुम्।

न ता नशन्ति न दभाति तस्करः। नैना अमित्रो व्यथिरदधर्षति।

देवाꣳश्च याभिर्यजते ददाति च। ज्योगित्ताभिस्सचते गोपतिः सह।

न ता अर्वा रेणुक कातो अश्नुते। न सꣳस्कृतत्रपुपयन्ति ता अभि।

उरुगायमभयन्तस्य ता अनु। गावो मर्त्यस्य विचिरन्ति यज्वनः।

गावो भगो गाव इन्द्रो मे अच्छात्। गावः सोमस्य प्रथमस्य भक्षः।

इमा यागावस्सजना स इन्द्रः। इच्छामीद्धृदा मनसा चिदिन्द्रम्।

यूयं गावो मेदयथा कृशंचित्। अश्लीलं चित्कृणुथा सुप्रतीकम्।

भद्रं गृहं कृणुथ भद्रवाचः। बृहद्वो वय उच्यते सभासु।

प्रजावतीः सूयवसꣳरिशन्तीः। शुद्धा अपस्सु प्रपाणे पिबन्तीः।

मावस्तेन इशत माघशꣳसः। परिवोहेती रुद्रस्य वृंज्यात्।

उपेदमुपपर्चनम्। आसु गोषूप पृच्यताम्।

उपषभस्य रेतसि। उपेन्द्र तव वीर्ये।

ता सूर्याचन्द्रमसा विश्वभृत्तमामहत्।

तेजो वसु मद्राजतो दिवि । समात्मानाचरतस्साम चारिणा ।

ययोव्रतन्नममे जातुदेवयोः । उभावन्तौ परियात अम्र्या ।

दिवो नरश्मीꣳस्तनुतोव्यर्णवे । उभा भुवन्तीभुवना कविक्रतू ।

सूर्या न चन्द्रा चरतो हतामती । पतीद्युमद्विश्वविदा उभा दिवः ।

सूर्या उभा चन्द्रमसा विचक्षणा । विश्ववारा वरिवो भावरेण्या ।

ता नोऽवतं मतिमन्ता महिव्रता । विश्व वपरि प्रतरणा तरन्ता ।

सुवर्विदा दृशये भूरि रश्मी । सूर्या हि चन्द्रा वसुत्वेष दर्शता ।

मनस्विनो भाऽनुचरतोनुसंदिवम् । अस्य श्रवो नद्यः सप्त बिभ्रति ।

द्यावाक्षामा पृथिवी दर्शतं वपुः । अस्मे सूर्या चन्द्रमसाऽभिचक्षे ।

श्रद्धेकमिन्द्र चरतो विचर्तुरम् । पुर्वापरंचरतोमाययैतौ ।

शिशू क्रीडन्तौ परियातो अध्वरम् । विश्वान्यन्यो भुवनाऽभिचष्टे ।

ऋतूनन्यो विदधज्जायते पुनः ।

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः ।

अग्निं या गर्भम् दधिरे विरूपास्तान आपश्शꣳ स्योना भवन्तु ॥

यासाꣳ राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यम् जनानाम् ।

मधुश्चुतश्शुचयो याः पावकास्ता न आपश्शꣳ स्योना भवन्तु ॥

यासाम् देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति ।

याः पृथिवीम् पयसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपश्शꣳ स्योना भवन्तु ॥

शिवेन मा चक्षुषा पश्यतापश्शिवया तनुवोप स्पृशत त्वचम् मे ।

सर्वाꣳ अग्नीꣳ रप्सुषदो हुवो वो मयि वर्चो बलमोजो निधत्त ॥

आपोभद्रा गृतमिदाप आसुरग्नीषोमौ बिभ्रात्याप इत्ताः ।

तीव्रो रसो मधुपृचामरंगम आ मा प्राणेन सह वर्च सागन् ॥

आदित्पश्याम्युत वा शृणोम्यामा घोषो गच्छति वाङ् न आसाम् ।

मन्येभेजानो अमृतस्य तर्हि हिरण्यवर्णा अतृपं यदावः ॥

नासदासीन्नो सदासीत्तदानीम् । नासीद्रजो नो व्योमा परो यत् ।

किमावरिवः कुह कस्य शर्मन् । अम्भः किमासीद्गहनं गभीरम् ।

न मृत्युरमृतं तर्हि न । रात्रिया अह्न आसीत् प्रकेतः ।

आनीदवातꣳ स्वधया तदेकम् । तस्माद्धान्यं न परः किंचनास ।

तम आसीत्तमसा गूढमग्रे प्रकेतम् । सलिलꣳ सर्व मा इदम् ।

तुच्छेनाभ्वपि हितं यदासीत् । तमसस्तन्महिना जायतैकम् ।

कामस्तदग्रे समवर्तताधि । मनसो रेतः प्रथमं यदासीत् ।

स तो बन्धुमसति निरविन्दन् । हृदिप्रतीष्या कवयो मनीषा ।

तिरश्चीनो विततो रश्मिरेषाम्। अधस्विदासी ३ दुपरिस्विदासी ३ त्।

रेतोधा आसन्महिमा न आसन्। स्वधा अवस्तात् प्रयतिः पुरस्तात्।

को अद्ध वेद क इह प्रवोचत्। कुत आ जाता कुत इयं विसृष्टिः।

अर्वाग्देवा अस्य विसर्जनाय। अथा को वेदयत आ बभूव।

इयं विसृष्टिर्यत आबभूव। यदि वा दधे यदि वा न।

यो अस्याध्यक्षः परमे व्योमन्। सो अंग वेद यदि वा न वेद।

कि॑स्विद्वनं क उ स वृक्ष आसीत्। यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः।

मनीषिणो मनसापृच्छते दुतत्। यदध्यतिष्ठद्भुवनानि धारयन्।

ब्रह्म वनं ब्रह्म सवृक्ष आसीत्। यत्तो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः।

मनीषिणो मनसा विब्रवीमि वः। ब्रह्माध्यतिष्ठद्भुवनानि धारयन्।

प्रातरग्निं प्रातरिन्द्र॑ हवामहे। प्रातर्मित्रावरुणा प्रातरश्विना।

प्रातर्भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिम्। प्रातः सोममुत रुद्र॑ हुवेम।

प्रातर्जितं भगमुग्र॑ हुवेम। वयं पुत्रमदितेर्यो विधर्ता।

आध्रश्चिद्यं मन्यमानस्तुरश्चित्। राजाचिद्यं भगं भक्षीत्याह।

भग प्रणेतर्भग सत्यराधः। भगेमां धियमुदवददन्नः।

भग प्रणो जनय गोभिरश्वैः। भग प्रनृभिर्नृवन्तः स्याम।

उतेदानीं भगवन्तः स्याम । उत प्रपित्व उत मध्य अह्नाम् ।

उतोदिता मघवन्त्सूर्यस्य । वयं देवाना॰ सुमतौ स्याम ।

भग एव भगवा॰ अस्तु देवाः । तेन वयं भगवन्तः स्याम ।

तन्त्वा भग सर्व इज्जोहवीमि । सनो भग पुर एता भवेह ।

समध्वरयोषसोनमन्त । दधिक्रावेव शुचये पदाय ।

अर्वाचीनं वसुविदं भगन्नः । रथमिवाश्वा वाजिन आवहन्तु ।

अश्वावतीर्गोमतीर्न उषासः । वीरवतीः सदमुच्छन्तु भद्राः ।

घृतं दुहाना विश्वतः प्रपीनाः । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ।

अग्निर्नः पातु कृत्तिकाः । नक्षत्रं देवमिन्द्रियम् ।

इदमासां विचक्षणम् । हविरासं जुहोतन ।

यस्य भान्ति रश्मयो यस्य केतवः । यस्येमा विश्वा भुवनानि सर्वा ।

स कृत्तिकाभिरभिसंवसानः । अग्निर्नो देवस्सुविते दधातु ॥

प्रजापते रोहिणीवेतु पत्नी । विश्वरूपा बृहती चित्रभानुः ।

सा नो यज्ञस्य सुविते दधातु । यथा जीवेम शरदस्सवीराः ।

रोहिणी देव्युदगात्पुरस्तात् । विश्वा रूपाणि प्रतिमोदमाना ।

प्रजापति॰ हविषा वर्धयन्ती । प्रिया देवानामुपयातु यज्ञम् ॥

सोमो राजा मृगशीर्षेण आगन्न् । शिवं नक्षत्रं प्रियमस्य धाम ।

आप्यायमानो बहुधा जनेषु । रेतः प्रजां यजमानो दधातु ।

यत्ते नक्षत्रं मृगशीर्षमस्ति । प्रियꣳ राजन् प्रियतमं प्रियाणाम् ।

तस्मै ते सोम हविषा विधेम । शन्न एधि द्विपदे शं चतुष्पदे ॥

आर्द्रया रुद्रः प्रथमा न एति । श्रेष्ठो देवानां पतिरघ्नियानाम् ।

नक्षत्रमस्य हविषा विधेम । मा नः प्रजाꣳ रीरिषन्मोत वीरान् ।

हेति रुद्रस्य परिणो वृणु । आर्द्रा नक्षत्रं जुषताꣳ हविर्नः ।

प्रमुञ्चमानौ दुरितानि विश्वा । अपाघशꣳसन्नुदतामरातिम् । ॥

पुनर्नो देव्यदितिस्पृणोतु । पुनर्वसूनः पुनरेतां यज्ञम् ।

पुनर्नो देवा अभियन्तु सर्वे । पुनः पुनर्वो हविषा यजामः ।

एवा न देव्यदितिरनर्वा । विश्वस्य भर्त्री जगतः प्रतिष्ठा ।

पुनर्वसू हविषा वर्धयन्ती । प्रियम् देवानामप्येतु पाथः ॥

बृहस्पतिः प्रथमं जायमानः । तिष्यम् नक्षत्रमभि संबभूव ।

श्रेष्ठो देवानां पृतनासुजिष्णुः । दिशोऽनु सर्वा अभयन्नो अस्तु ।

तिष्यः पुरस्तादुत मध्यतो नः । बृहस्पतिर्नः परिपातु पश्चात् ।

बाधेतान्द्वेषो अभयं कृणुताम् । सुवीर्यस्य पतयस्याम ॥

इद१ँ सर्पेभ्यो हविरस्तु जुष्टम् । आश्रेषा येषामनुयन्ति चेतः ।

ये अन्तरिक्षं पृथिवी क्षियन्ति । ते नस्सर्पासो हवमागमिष्ठाः ।

ये रोचने सूर्यस्यापि सर्पाः । ये दिवं देवीमनुसञ्चरन्ति ।

येषमश्रेषा अनुयन्ति कामम् । तेभ्यस्सर्पेभ्यो मधुमज्जुहोमि ॥

उपहूताः पितरो ये मघासु । मनोजवसस्सुकृतस्सुकृत्याः ।

ते नो नक्षत्रे हवमागमिष्ठाः । स्वधाबिर्यज्ञं प्रयतं जुषन्ताम् ।

ये अग्निदग्धा येऽनग्निदग्धाः । येऽमुोकं पितरः क्षियन्ति ।

या१ँश्च विद्मया१ँ उ च न प्रविद्म । मघासु यज्ञ१ँ सुकृतम् जुषन्ताम् ॥

गवां पतिः फल्गुनीनामसि त्वम् । तदर्यमन् वरुणमित्र चारु ।

तं त्वा वय१ँ सनितार१ँ सनीनाम् । जीवा जीवन्तमुप संविशेम ।

येनेमा विश्वा भुवनानि सञ्जिता । यस्य देवा अनुसंयन्ति चेतः ।

अर्यमा राजाऽजरस्तु विष्मान् । फल्गुनीनामृषभो रोरवीति ॥

श्रेष्ठो देवानाम् भगवो भगासि । तत्वा विधुः फल्गुनीस्तस्य वित्तात् ।

अस्मभ्यं क्षत्रमजर१ँ सुवीर्यम् । गोमदश्ववदुपसन्नुदेह ।

भगोह दाता भग इत्प्रदाता । भगो देवीः फल्गुनीराविवेश ।

भगस्येत्तं प्रसवं गमेम । यत्र देवैस्सधमादं मदेम । ॥

आयातु देवस्सवितोपयातु । हिरण्ययेन सुवृता रथेन ।
वहन् हस्तꣳ सुभꣳ विद्मनापसम् । प्रयच्छन्तं पपुरिं पुण्यमच्छ ।
हस्तः प्रयच्छ त्वमृतं वसीयः । दक्षिणेन प्रतिगृभ्णीम एनत् ।
दातारमद्य सविता विदेय । यो नो हस्ताय प्रसुवाति यज्ञम् ॥
त्वष्टा नक्षत्रमभ्येति चित्राम् । सुभꣳ ससंयुवतिꣳ राचमानाम् ।
निवेशयन्नमृतान्मर्त्याꣳश्च । रूपाणि पिꣳशन् भुवनानि विश्वा ।
तन्नस्त्वष्टा तदु चित्रा विचष्टाम् । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यम् ।
तन्नः प्रजां वीरवतीꣳ सनोतु । गोभिर्नो अश्वैस्समनु यज्ञम् ॥
वायुर्नक्षत्रमभ्येति निष्ट्याम् । तिग्मशृंगो वृषभो रोरुवाणः ।
समीरयन् भुवना मातरिश्वा । अप द्वेषाꣳसि नुदतामरातीः ।
तन्नो वायस्तदु निष्ट्या शृणोतु । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यम् ।
तन्नो देवासो अनुजानन्तु कामम् । यथा तरेम दुरितानि विश्वा ॥
दूरमस्मच्छत्रवो यन्तु भीताह् । तदिन्द्राग्नी कृणुताम् तद्विशाखे ।
तन्नो देवा अनुमदन्तु यज्ञम् । पश्चात् पुरस्तादभयन्नो अस्तु ।
नक्षत्राणामधिपत्नी विशाखे । श्रेष्ठाविन्द्राग्नी भुवनस्य गोपौ ।
विषूचश्शत्रूनपबाधमानौ । अपक्षुधन्नुदतामरातिम् । ॥

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तात्। उन्मध्यतः पौर्णमासी जिगाय।

तस्यां देवा अधिसंवसन्तः। उत्तमे नाक इह मादयन्ताम्।

पृथ्वी सुवर्चा युवतिः सजोषाः।पौर्णमास्युदगाच्छोभमाना।

आप्याययन्ती दुरितानि विश्वा। उरुं दुहां यजमानाय यज्ञम्।

ऋद्ध्यास्म हव्यैर्नमसोपसद्य। मित्रं देवं मित्रधेयं नो अस्तु।

अनूराधान् हविषा वर्धयन्तः। शतं जीवेम शरदः सवीराः।

चित्रम् नक्षत्रमुदगात्पुरस्तात्। अनूराधा स इति यद्वदन्ति।

तन्मित्र एति पथिभिर्देवयानैः। हिरण्ययैर्विततैरन्तरिक्षे॥

इन्द्रो ज्येष्ठामनु नक्षत्रमेति। यस्मिन् वृत्रं वृत्र तूर्यो ततार।

तस्मिन्वयममृतं दुहानाः। क्षुधन्तरेम दुरितिं दुरिष्टिम्।

पुरन्दराय वृषभाय धृष्णवे। अषाढाय सहमानाय मीढुषे।

इन्द्राय ज्येष्ठा मधुमद्दुहाना।उरुं कृणोतु यजमानस्य लोकम्।॥

मूलं प्रजां वीरवतीं विदेय। पराच्येतु निर्ऋतिः पराचा।

गोभिर्नक्षत्रं पशुभिस्समम्। अहर्भूयाद्यजमानाय मह्यम्।

अहर्नो अद्य सुविते ददातु। मूलं नक्षत्रमिति यद्वदन्ति।

पराची वाचा निर्ऋतिं नुदामि। शिवं प्रजायै शिवमस्तु मह्यम्॥

या दिव्या आपः पयसा सम्बभूवुः। या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः।
यासामषाढा अनुयन्ति कामम्। ता न आपः शꣳ स्योना भवन्तु।
याश्च कूप्या याश्च नाद्यास्समुद्रियाः। याश्च वैशन्तीरुत प्रासचीर्याः।
यासामषाढा मधु भक्षयन्ति। ता न आपः शꣳ स्योना भवन्तु॥
तन्नो विश्वे उप शृण्वन्तु देवाः। तदषाढा अभिसंयन्तु यज्ञम्।
तन्नक्षत्रं प्रथतां पशुभ्यः। कृषिर्वृष्टिर्यजमानाय कल्पताम्।
शुभ्राः कन्या युवतयस्सुपेशसः। कर्मकृतस्सुकृतो वीर्यावतीः।
विश्वान् देवान् हविषा वर्धयन्तीः। अषाढाः काममुपायन्तु यज्ञम्॥
यस्मिन् ब्रह्माभ्यजयत्सर्वमेतत्। अमुञ्च लोकमिदमूच सर्वम्।
तन्नो नक्षत्रमभिजिद्विजित्य। श्रियं दधात्वहृणीयमानम्।
उभौ लोकौ ब्रह्मणा सञ्जितेमौ। तन्नो नक्षत्रमभिजिद्विचष्टाम्।
तस्मिन्वयं पृतनास्सञ्जयेम। तन्नो देवासो अनुजानन्तु कामम्॥
शृण्वन्ति श्रोणाममृतस्य गोपाम्। पुण्यामस्या उपशृणोमि वाचम्।
मही देवी विष्णुपत्नीमजूर्याम्। प्रतीची मेनाꣳ हविषा यजामः।
त्रेधा विष्णुरुरुगायो विचक्रमे। मही दिवं पृथिवीमन्तरिक्षम्।
तच्छ्रोणैतिश्रव इच्छमाना। पुण्यꣳ श्लोकं यजमानाय कृण्वती॥

अष्टौ देवा वसवस्सोम्यासः। चतस्रो देवीरजराः श्रविष्ठाः।

ते यज्ञं पान्तु रजसः पुरस्तात्। संवत्सरीणममृतꣳ स्वस्ति।

यज्ञं नः पान्तु वसवः पुरस्तात्। दक्षिणतोऽभियन्तु श्रविष्ठाः।

पुण्यन्नक्षत्रमभि संविशाम। मा नो अरातिरघशꣳसाऽगन्न्॥

क्षत्रस्य राजा वरुणोऽधिराजः। नक्षत्राणाꣳ शतभिषग्वसिष्ठः।

तौ देवेभ्यः कृणुति दीर्घमायुः। शतꣳ सहस्रा भेषजानि धत्तः।

यज्ञन्नो राजा वरुण उपयातु। तन्नो विश्वे अभि संयन्तु देवाः।

तन्नो नक्षत्रꣳ शतभिषग्जुषाणम्। दीर्घमायुः प्रतिरद्भेषजानि॥

अज एकपादुदगात्पुरस्तात्। विश्वा भूतानि प्रति मोदमानः।

तस्य देवाः प्रसवं यन्ति सर्वे। प्रोष्ठपदासो अमृतस्य गोपाः।

विभ्राजमानस्समिधा न उग्रः। आऽन्तरिक्षमरुहदगन्द्याम्।

तꣳ सूर्यं देवमजमेकपादम्। प्रोष्ठपदासो अनुयन्ति सर्वे॥

अहिर्बुध्नियः प्रथमा न एति। श्रेष्ठो देवानामुत मानुषाणाम्।

तं ब्राह्मणास्सोमपास्सोम्यासः। प्रोष्ठपदासो अभिरक्षन्ति सर्वे।

चत्वार एकमभि कर्म देवाः। प्रोष्ठपदा स इति यान् वदन्ति।

ते बुध्नियं परिषद्यꣳ स्तुवन्तः। अहिꣳ रक्षन्ति नमसोपसद्य॥

पूषा रेवत्यन्वेति पन्थाम्। पुष्टिपती पशुपा वाजबस्त्यौ।

इमानि हव्या प्रयता जुषाणा। सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञम्।

क्षुद्रान् पशून् रक्षतु रेवती नः। गावो नो अश्वाꣳ अन्वेतु पूषा।

अन्नꣳ रक्षन्तौ बहुदा विरूपम्। वाजꣳ सनुतां यजमानाय यज्ञम्॥

तदश्विनावश्वयुजोपयाताम्। शुभङ्गमिष्ठौ सुयमेभिरश्वैः।

स्वं नक्षत्रꣳ हविषा यजन्तौ। मध्वासम्पृक्तौ यजुषा समक्तौ।

यौ देवानां भिषजौ हव्यवाहौ। विश्वस्य दूतवमृतस्य गोपौ।

तौ नक्षत्रं जुजुषाणोपयाताम्। नमोऽश्विभ्यां कृणुमोऽश्वयुग्भ्याम्॥

अप पाप्मानं भरणीर्भरन्तु। तद्यमो राजा भगवान् विचष्टाम्।

लोकस्य राजा महतो महान् हि। सुगं नः पन्थामभयं कृणोतु।

यस्मिन्नक्षत्रे यम एति राजा। यस्मिन्नेनमभ्यषिंचन्त देवाः।

तदस्य चित्रꣳ हविषा यजाम। अप पाप्मानं भरणीर्भरन्तु॥

निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वा रूपाणि वसून्यावेशयन्ती।

सहस्रपोषꣳ सुभगा रराणा सा न आगन्वर्चसा संविदाना॥

यत्ते देवा अदधुर्भागधेयममावास्ये संवसन्तो महित्वा।

सा नो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे रयिन्नो धेहि सुभगे सुवीरम्॥

नवो नवो भवति जायमानोऽह्नां केतुरुषसामेत्यग्रे ।

भागं देवेभ्यो विदधात्यायन् प्रचन्द्रमास्तिरति दीर्घमायुः ॥

यमादित्या अꣳशुमाप्याययन्ति यमक्षितमक्षितयः पिबन्ति ।

तेन नो राजा वरुणो बृहस्पतिराप्याययन्तु भुवनस्य गोपाः ॥

ये विरूपे समनसा संव्ययन्ती । समानं तन्तुं परितातनाते ।

विभू प्रभू अनुभू विश्वतो हुवे । ते नो नक्षत्रे हवमागमेतम् ।

वयं देवी ब्रह्मणा संविदानाः । सुरत्नासो देववीतिं दधानाः ।

अहोरात्रे हविषा वर्धयन्तः । अति पाप्मानमतिमुक्त्यागमेम ।

प्रत्युवदृश्यायती । व्युच्छन्ती दुहिता दिवः ।

अपो मही वृणुते चक्षुषा । तमो ज्योतिष्कृणोति सूनरी ।

उदुस्रियास्सचते सूर्यः । स चा उद्यन्नक्षत्रमर्चिमत् ।

तवेदुषो व्युषि सूर्यस्य च । संभेन गमेमहि ।

तन्नो नक्षत्रमर्चिमत् । भानुमत्तेज उच्चरत् ।

उपयज्ञमिहागमत् ।

प्रनक्षत्रायदेवाय । इन्द्रायेन्दुꣳ हवामहे ।

स नः सविता सुवत्सनिम् । पुष्टिदां वीरवत्तमम् ।

उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः। दृशे विश्वाय सूर्यम्।

चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः।

आऽप्राद्यावा पृथिवी अन्तरिक्षꣳ सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च।

आदितिर्न उरुष्यत्वदितिः शर्म यच्छतु। अदितिः पात्वꣳहसः।

महीमूषु मातरꣳसुव्रतानामृतस्य पत्नीमवसे हुवेम।

तुविक्षत्रामजरन्तीमुरूचीꣳ सुशर्माणमदितिꣳ सुप्रणीतम्।

इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम्। समूढमस्य पाꣳसुरे।

प्रतद्विष्णुस्स्तवते वीर्याय। मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः।

यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेषु। अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा।

अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयम्। अपाꣳ रेताꣳसि जिन्वति।

भुवो यज्ञस्य रजसश्च नेता यत्रानियुद्भिः सचसे शिवाभिः।

दिवि मूर्धानं दधिषे सुवर्षां जिह्वामग्ने चकृषे हव्यवाहम्।

अनुनोऽद्यानुमतिर्यज्ञं देवेषु मन्यताम्।

अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे मयः।

अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शंच कृधि।

क्रत्वे दक्षाय नोहि नु प्रण आयूꣳषि तारिषः।

हव्यवाहमभिमातिषाहम् । रक्षोहणं पृतनासु जिष्णुम् ।
ज्योतिष्मन्तं दीद्यतं पुरन्धिम् । अग्निꣳ स्विष्टकृत माहुवेम ।
स्विष्टमग्ने अभितत्पृणाहि । विश्वा देव पृतना अभिष्य ।
उरुन्नः पन्थां प्रदिशन्विभाहि । ज्योतिष्मद्धेह्यजरन्न आयुः ॥

अग्नये स्वाहा कृत्तिकाभ्यः स्वाहा ।
अम्बायै स्वाहा दुलायै स्वाहा ।
नितन्त्यै स्वाहाऽभ्रयन्तै स्वाहा ।
मेघयन्त्यै स्वाहा वर्षयन्त्यै स्वाहा ।
चुपुणिकायै स्वाहा ।
प्रजापतये स्वाहा रोहिण्यै स्वाहा ।
रोचमानायै स्वाहा प्रजाभ्यः स्वाहा ।
सोमाय स्वाहा मृगशीर्षाय स्वाहा ।
इन्वकाभ्यः स्वाहौषधीभ्यः स्वाहा ।
राज्याय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।
रुद्राय स्वाहाऽऽद्रायै स्वहा ।
पिन्वमानायै स्वाहा पशुभ्यः स्वाहा ।

अदित्यै स्वाहा पुनर्वसुभ्याम् ।

स्वाहा भूत्यै स्वाहा प्रजात्यै स्वाहा ।

बृहस्पतये स्वाहा तिष्याय स्वाहा ।

ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा ।

सर्पेभ्यः स्वाहाऽऽश्रेषाभ्यः स्वाहा ।

दन्तशूकेभ्यः स्वाहा ।

पितृभ्यः स्वाहा मघाभ्यः ।

स्वाहाऽनघाभ्यः स्वाहाऽगदाभ्यः ।

स्वाहाऽरुन्धतीभ्यः स्वाहा ।

अर्यम्णे स्वाहा फल्गुनीभ्याꣳ स्वाहा ।

पशुभ्यः स्वाहा ।

भगाय स्वाहा फल्गुनीभ्याꣳ स्वाहा ।

श्रेष्टायाय स्वाहा ।

सवित्रेस्वाहा हस्ताय ।

स्वाहाददते स्वाहा पृणते ।

स्वाहा प्रयच्छते स्वाहा प्रतिगृभ्णते स्वाहा ।

त्वष्ट्रे स्वाहा चित्रायै स्वाहा ।

चैत्राय स्वाहा प्रजायै स्वाहा ।

वायवे स्वाहा निष्ट्यायै स्वाहा ।

कामचाराय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।

इन्द्राग्निभ्याꣳ स्वाहा विशाखाभ्याꣳ स्वाहा ।

स्रैष्ट्याय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।

पौर्णमास्यै स्वाहा कामाय स्वाहा गत्यै स्वाहा ।

मित्राय स्वाहाऽनूराधेभ्यः स्वाहा ।

मित्रधेयाय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।

इन्द्रायस्वाहा ज्येष्ठायै स्वाहा ।

ज्येष्ठयाय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।

प्रजापतये स्वाहा मूलाय स्वाहा ।

प्रजायै स्वाहा ।

अद्भ्यः स्वाहाऽषाढाभ्यः स्वाहा ।

समुद्राय स्वाहा कामाय स्वाहा ।

अभिजित्यै स्वाहा ।

विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहाऽषाढाभ्यः स्वाहा ।

अनपजय्याय स्वाहा जित्यै स्वाहा ।

ब्रह्मणे स्वाहाऽभिजिते स्वाहा ।

ब्रह्मलोकाय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।

विष्णवे स्वाहा श्रोणायै स्वाहा ।

श्लोकाय स्वाहा श्रुतायस्स्वाहा ।

वसुभ्यः स्वाहा श्रविष्ठाभ्यः स्वाहा ।

अग्राय स्वाहा परीत्यै स्वाहा ।

वरुणाय स्वाहा शतभिषजे स्वाहा ।

भेषजेभ्यः स्वाहा ।

अजायैकपदे स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहा ।

तेजसे स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा ।

अहये बुध्नियाय स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहा ।

पूष्णे स्वाहा रेवत्यै स्वाहा ।

पशुभ्यः स्वाहा ।

अश्विभ्या॑ स्वाहाऽश्वयुग्भ्या॑ स्वाहा ।

श्रोत्राय स्वाहा श्रुत्यै स्वाहा ।

यमाय स्वाहाऽपभरणीभ्यः स्वाहा ।

राज्याय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।

अमावास्यायै स्वाहा कामाय स्वाहा गत्यै स्वाहा ।

चन्द्रमसे स्वाहा प्रतीदृश्यायै स्वाहा ।

अहोरात्रेभ्यः स्वाहाऽर्धमासेभ्यः स्वाहा ।

मासेभ्यः स्वाहर्तुभ्यः स्वाहा ।

संवत्सराय स्वाहा ।

अह्ने स्वाहा रात्रियै स्वाहा ।

अतिमुक्त्यै स्वाहा ।

उषसे स्वाहा व्युष्ट्यै स्वाहा ।

व्यूषुष्यै स्वाहा व्युच्छन्त्यै स्वाहा ।

व्युष्टायै स्वाहा ।

नक्षत्राय स्वाहोदेष्यते स्वाहा ।

उद्यते स्वाहोदिताय स्वाहा ।

हरसे स्वाहा भरसे स्वाहा ।

भ्राजसे स्वाहा तेजसे स्वाहा ।

तपसे स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा ।

सूर्याय स्वाहा नक्षत्रेभ्यः स्वाहा ।

प्रतिष्ठायै स्वाहा ।

आदित्यै स्वाहा प्रतिष्ठयै स्वाहा ।

विष्णवे स्वाहा यज्ञाय स्वाहा ।

प्रतिष्ठायै स्वाहा ॥

दधिक्राविण्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः ।

सुरभि नो मुखाकरत् प्रण आयूꣳषि तारिषत् ॥

आपोहिष्ठा मयो भुवस्तान ऊर्जे दधातन । महेरणाय चक्षसे ॥

योवः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेहनः । उशतीरिव मातरः ॥

तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जनयथा च नः ॥

उदुत्तमं वरुणपाशमस्मदवाधमं विमध्यमꣳ श्रथाय ।

अथा वयमादित्यव्रते तवानागसो अदितये स्याम ।

अस्तभ्नाद् द्यामृषभो अन्तरिक्षममिमीत वरिमाणं पृथिव्या

आसीदद्विश्वा भुवनानि सम्राड्विश्वेत्तानि वरुणस्य व्रतानि ।

यत्किञ्चेदम् वरुणदैव्यै जनेऽभिद्रोहं मनुष्याश्चरामसि ।

अचित्तीयत्तव धर्मा युयोपिम मा नस्तस्मादेनसो देव रीरिषः ॥

कितवासो यद्रिरिपुर्न दीवि यद्वाघा सत्यमुतयन्न विद्म ।

सर्वा ता विष्य शिथिरेव देवथा ते स्याम वरुणप्रियासः ॥

अव ते हेडो वरुण नमोभिरवयज्ञेभिरीमहे हविर्भिः ।

क्षयन्नस्मभ्यमसुरप्रचेतो राजन्नेनाꣳसिशिश्रथः कृतानि ॥

तत्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः ।

अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशꣳस मा न आयुः प्रमोषीः ॥

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः ।

अग्निं या गर्भम् दधिरे विरूपास्तान आपश्शꣳ स्योना भवन्तु ॥

यासाꣳ राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यम् जनानाम् ।

मधुश्चुतश्शुचयो याः पावकास्ता न आपश्शꣳ स्योना भवन्तु ॥

यासाम् देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति ।

याः पृथिवीम् पयसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपश्शꣳ स्योना भवन्तु ॥

शिवेन मा चक्षुषा पश्यतापश्शिवया तनुवोप स्पृशत त्वचम् मे ।

सर्वाꣳ अग्नीꣳ रप्सुषदो हुवो वो मयि वर्चो बलमोजो निधत्त ॥

पवमानस्सुवर्जनः। पवित्रेण विचर्षणिः।

यः पोता स पुनातु मा। पुनन्तु मा देवजनाः।

पुनन्तु मनवो धिया। पुनन्तु विश्व आयवः।

जातवेदः पवित्रवत्। पवित्रेण पुनाहि मा।

शुक्रेण देवदीद्यत्। अग्ने क्रत्वा क्रतूꣳ रनु।

यत्ते पवित्रमर्चिषि। अग्ने विततमन्तरा।

ब्रह्म तेन पुनीमहे। उभाभ्यां देवसवितः।

पवित्रेण सवेन च। इदं ब्रह्म पुनीमहे।

वैश्वदेवी पुनती देव्यागात्। यस्यै बह्वीस्तनुवो वीतपृष्ताः।

तया मदन्तः सधमाद्येषु। वयꣳ स्याम पतयो रयीणाम्।

वैश्वानरो रश्मिभिर्मा पुनातु। वातः प्राणेनेषिरो मयो भूः।

ध्यावापृथिवी पयसा पयोभिः। ऋतावरी यज्ञिये मा पुनीताम्।

बृहद्भिः सवितस्तृभिः। वर्षिष्ठैर्देवमन्मभिः।

अग्ने दक्षैः पुनाहि मा। येन देवा अपुनत।

येनापो दिव्यंकशः। तेन दिव्येन ब्रह्मणा।

इदं ब्रम्ह पुनीमहे। यः पावमानीरध्येति।

ऋषिभिस्सम्भृतꣳ रसम्। सर्वꣳ स पूतमश्नाति।

स्वदितम् मातरिश्वना। पावमानीर्यो अध्येति।

ऋषिभिस्सम्भृतꣳ रसम्। तस्मै सरस्वती दुहे।

क्षीरꣳ सर्पिर्मधूदकम्। पावमानीस्स्वस्तयनीः।

सुदुघाहि पयस्वतीः। ऋषिभिस्सम्भृतो रसः।

ब्राह्मणेष्वमृतꣳ हितम्। पावमानीर्दिशन्तु नः।

इमं लोकमथो अमुम्। कामान्थ्समर्धयन्तु नः।

देवीर्देवैः समाभृताः। पावमानीस्स्वस्त्ययनीः।

सुदुघाहि घृतश्चुतः। ऋषिभिस्संभृतो रसः।

ब्राह्मणेष्वमृतꣳ हितम्। येन देवाः पवित्रेण।

आत्मानं पुनते सदा। तेन सहस्रधारेण।

पावमान्यः पुनन्तु मा। प्राजापत्यम् पवित्रम्।

शतोध्यामꣳ हिरण्मयम्। तेन ब्रह्म विदो वयम्।

पूतं ब्रह्म पुनीमहे। इन्द्रस्सुनीती सहमा पुनातु।

सोमस्स्वस्त्या वरुणस्समीच्या। यमो रजा प्रमृणाभिः पुनातु मा।

जातवेदा मोर्जयन्त्या पुनातु। भूर्भुवस्सुवः।

तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय ।

गातुं यज्ञपतये । दैवीस्स्वस्तिरस्तु नः ।

स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् ।

शन्नो अस्तु द्विपदे । शं चतुष्पदे ।

ॐ शान्तिश्शान्तिश्शान्तिः ।

नमो ब्रह्मणे नमो अस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः ।

नमो वाचे नमो वाचस्पतये विष्णवे बृहते करोमि ॥

ॐ शान्तिश्शान्तिश्शान्तिः ।

॥ प्रोक्षण मन्त्राः ॥

आपोहिष्ठा मयो भुवस्तान ऊर्जे दधातन । महेरणाय चक्षसे ॥

योवः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेहनः । उशतीरिव मातरः ॥

तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जनयथा च नः ॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनोर्बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् ।

अश्विनोर्भैषज्येन । तेजसे ब्रह्मवर्चसायाभिषिञ्चामि ॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनोर्बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् ।

सरस्वत्यै भैषज्येन । वीर्यायान्नाद्यायाभिषिञ्चामि ॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे। अश्विनोर्बाहुभ्याम्। पूष्णो हस्ताभ्याम्।

इन्द्रस्येन्द्रियेण। श्रिये यशसे बलायाभिषिञ्चामि॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्याꣳ

सरस्वत्यै वाचो यन्तुर्यन्त्रेणाग्नेस्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्याꣳ

सरस्वत्यै वाचो यन्तुर्यन्त्रेण बृहस्पतेस्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि॥

द्रुपदादिव मुञ्चतु। द्रुपदादिवेन्मुमुचानः।

स्विन्नः स्नात्वी मलादिव। पूतं पवित्रेणेवाज्यम्।

आपश्शुन्धन्तु मैनसः।

आपो वा इदꣳ सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा आपः

पशव आपोऽन्नमापोऽमृतमापः सम्राडापो विराडापः

स्वराडापश्छन्दाꣳस्यापो ज्योतीꣳष्यापो

यजूꣳष्यापस्सत्यमापस्सर्वा देवता आपो

भूर्भुवस्सुवराप ओं॥

॥ उदकशान्ति - मन्त्रपाठः समाप्तः॥

Send corrections to Rajagopal S. Iyer, rajsand@yahoo.com